

GAZETA POPULARE

NU
NU STRĂINISMULU
ȘI OLIGARCHIA
NICI SULINANULU CORUMPĂTORU

CI
CI ROMÂNISMULU
DEMOCRATIA
MORAVURI DEMNE D'UNU DEARU POPORU

REDACTIA
77, Calea Victoriei, Tipogr. Conduratu, 75.

ARTICULELE NEPUBLICATE SE ARDU
ABONAMENTELE

NU SE FACU DE CATU P'UNU ANU SEU 6 L.

Pentru capitală și județe :

Pe unu anu (100 numere)..... lei 24
Pe gese luni (50 numere)..... lei 12
Linia de reclame și inserțiuni..... lei 2

In Bucuresci, abonamentele nu se facu
de câtu la administrația diarului.

ADMINISTRATIA

75, Calea Victoriei, Tipogr. Conduratu, 75

SCRISORILE NEPLATITE SE REFUSA
ABONAMENTELE

INCEPU CU NUMERELE 1, 25, 50 SI 75.

Pentru străinătate :

Pe anu (100 numere) fr. 30
Pe gese luni (50 numere) > 15
Linia de anuciuri bani 30

Din districte, abonamentele se trâmîță prin
mandate postale.

— Diarul ă apare de două ori pe săptămână. — Redactore, KIO-PEC. — Administratore, Petrescu-C. —

Modele în ăioa de ađi!...

CURIERULU ADMINISTRAȚIUNEI

Rugăm cu cea mai vie stăruință pe domnișii corespondenți notați mai jos ca să bine-voiască a grăbi achitarea sumelor ce datorază căel număr ast-fel nu pôte proba exacta și onesta d-lor purtare de adevărați comercianți.

D. A. Fridman, fostu în Ismailă și acum în Galați.....	lei 29-25
2. Librăria scôloru din Romană....	87
3. Ghiță I. Radovicî din Adjudă....	26-25
4. Alecu Ionescu din Tecuci.....	75 —
5. Dimitrie A. Brăileanu din Brăila....	45 —
6. Gr. Teodorescu din T.-Măgurele....	32-50
7. Th. Gonciu din Vaslui.....	6-25
8. Petrache Tache din Zimnicea.....	51-25
9. S. Brohman și fiulă din Huși.....	24 —
10. Franțu Eitelă din R.-Vâlcea.....	4 —
11. Nicolae Tănăsescu din C.-Lung... ..	15 —

Administrațlunea.

SCIRI SI FAPTE

Iac'asa!

Mai vrei ce-va ?

Ocuparăm și Dobrogea
După cum ne-a fost ȃis hoguea
In congresul renumită
Pofta-ı iac'am implinită.

Sincă cum ?

Fără de fum,

Fără mult'arababură,
Fără multă tevatură
După cum ai ocupatū
Nemții ce li s'a fost dat...

Vă cruciți

De ce-auđiți ?

Că noi, ȃeu! cu mică, cu mare
Ne mirăm de-așa 'ntemplantare:
Priimiti să fim așa
Când atâtea s'auȃea...

E de rıs.

Și ce-o fi ȃis

Nașu-Brat la astă veste
Ce, plăcută nu'ı pré este ?
Ce-o fi ȃis, ce-o fi făcutu ?
Căci de sigur n'a tăcut.

Ascultați

Și vă umflați

De rıs toți, de ce se spune ;—
Svóne cari nu pré sunt bune,
De și noi drept calomniı
Le luăm c'atâtea miı: —...

Gorciacof

De trei ori of!

A făcut, când astă veste
O află, și,-acuma este
Tolănit p'un pat cam môle...
Dee Domnul să se scóle...

Ignatief

A facut chef,

Căci, se ȃice, eă iubesc
Mult p'acei ce'ı pingescesce,
Iar Sultanul a'ncheiat
Amicii cu al nostru Stat.

Cum vedeți:

Nu mai aveți

De nimică ađı a vă teme
Pentru multica vreme,

Căci chiar Vodă-a declarat
Când Cămara a descuiat...

Liniștiți

Dér v'odihniți:

Cei ce-aveți, pe canapele
Si sorbiți mereu cafele,
Cei-lalți p'unde puteți,
Și, mică, mare chef faceți.

Nu uitați

Ensă când stați

Fără lucru, 'n întristare,
Scotociți prin busunare
Și, în locu de un baboiu,
Cumpărați bietul *Răsboiu*...

D'ALE ȃILEI

De câte-va ȃile parveniți nostrii
ciocoı, a începutu din nou să facă
sgomotu.

Conu Manolache Costache Epu-
rache, Petrache Cărpelă, ca Strat, și
Hăis cea Vioreanu, suntu puternicii
luptători a slăbănogeı puteri pe care
voește a o înghiți ca p'un cărnatū d'ai
lui nenea Vasile Sdrafcu. Căci de,
căȃaturile Academii nu potū róde
lucruı mai tari, ci numai ceea ce
este mestecatū de alții. Bătrânı cu
mintea de copii, fiindu că nu ai fostu
nici o dată maturi.

La cămară p'in s'ar duce pe ușe
afară, gălăgia și chiar ne-cuviința
oducū de nasu luatul în *furc*, care
vrea să dea lecțiune de bună cres-
cere unora din ministrii, injurânduı
ȃigănește, și cu nenea Gună care ține
în gu e o prună, bes de un copil de
peste 60 anı, care mereu cântă : „*De
cândū s'a dusū Dumnealū*.”

Ciocoii suntū și ei totū așa de bine
uniți pentru suflarea portofoliilor ca
și Roșiı, și ca dovadă vă dăm unū
specimen dupe *Timpul*, de la 12 De-
cembre curinte, scoțendū unele din
reproducerile dupe *Pressa*, din cauza
lungimeı articoluluı.

* *

Studii exegetice asupra unei parabole,
care lipsește in Sfânta-Scriptură.

O dată Afganistanul jua un rol cu desăvârși e
preponderant in primii Bucuresci ale unei foı óre-
cari, iar Emirul Șir-Ali, relațiile cu nenorocitul om
și fiul neascultător, Iacob-Han, era óre-cum cen-
trul, imprejurul căruia gravita centrul ónsuși.

De și lucrul e cam incurcat, noi, simpli muri-
tori, cari nu vedem legăturile intime dintre cauză
și efect, vom spune numai, că Afganii, acest po-
por primitiv, însă se vede că fórte simpatie, aveau
in Asia rolul de-a acoperi cu négra lor multime
tendențele Rusiei, iar in Franca orientală aco-
pereaı cu vitezele lor regimente o *portă mare*,
pe care cine-va se încerca să intre.

E ciudat, cum o *portă mare* póte deveni o
cheie pentru deslegarea interesantelor cestiuni—
din Asia centrală.

Dar Afganistanul s'a cam învechit... precum
e in genere gróu de-a vorbi mult timp într'aiurea,
chiar când ești advocat. O formă mai poetică se
puse la dispoziție pentru urmărirea aceleiași porți
marı și acea formă este — parabola.

Vestita parabolă a prooroculuı Nută către David
impératul, povestirea lui Hristos despre fiul risi-
pitor și despre lucrătorii din via Domnuluı și al-
tele de asemenea natură n'au putut a nu face vic-
time din naturele simțitoare ale unei depărtate
posterități.

E bine, ca auguriı să se 'ntelégă *sub rosa*, iar
noi, ucenicii umiliți, vom încerca numai să facem
o exegesă plină de admirațiune asupra unei adănci
parabole, ce-o găsim in *Pressa*.

Încă in numărul de la 26 Noembre *Pressa*
prevestise, că ministerul d-lui Cairoli va cădea, o
prevestire atât de sigură, in cât se 'ntemplantase
cu câte-va ȃile mai 'naiute.

Așa e. Ce să mai facem atăta vorbă de d-niı
Peruzzi, Bonghi, Finzi, Mari și alții ! Importantă
e întrebarea, ce-a făcut regele Italiei in cazul
acesta ?

Chemat-a la minister pe d. Finzi ?

Aș, de unde.

Dar póte d. Mari, sau d-niı Bonghi și Peruzzi
vor fi fost chemați ?

Nu, ferescă Dumneđeu ! Pe cine altul putea re-
gele să chieме de cât pe d. Depretis — *numai*
pe d. Depretis. Și de ce ?

Vedeți, c'am tot lucrul acesta s'ar putea în-
templa și in România. Pentru a face o politică
pură romănescă, iar nu una agreată străinilor,
M. Sa Domnul, bine-cugetând, nu se va adresa la
cutare ori cutare, ci neapărat la un om

luminat,

progresist,

liberal--moderat,

membru al centruluı cum am ȃice la noi,

plin de idei practice,

de vederi nemerite.

„*Partidul centrul, nuanțapartiduluı liberal,*
a dat dar și in Italia ministerul Depretis.”

De vreme ce partidul Centru — această nuanță
a partiduluı liberul — a dat și in Italia ministe-
rul Depretis, de ce nu l'ar da și in România ?

Așa e. Daca regele, voinđ a urma o politică
numai națională, n'a chemat pe d. Crispi, pe a-
cest om vëndut lui Bismarck — care să fi fost
pricina că Maiestatea Sa a uitat pe d. *Sella* ?
Bine, asta n'a stat umăr la umăr pentru a răs-
turna pe d. Cairoli ? Ba da, a stat umăr la umăr,
dar vedeți

Sella este șeful dreptei și, ca atare, regele ru
a cređutū că'l póte chieма ađı la putere, in fața
surecțiunei poporuluı și a aprinderii spiritelor in
Italia. D. Sella are idei *cam învechite* ! ađı tre-
buiești *vederi democratice și pur liberale*. Spi-
ritul timpuluı din ȃilele nóstre e cere *moderațiune*
in libertate, dér nu *comprimarea și restringe-
rea libertăților*.”

Așa e, Sella e, cum am ȃice la noi, ca dum-
nealū arhon slugeriul Sandu Napoilă, giubeliu,
și 'n ȃilele de ađı nu mai merge. Alte mofturi a
eșit la modă pe vremea nóstră. Ađı trebuie să ai
vederi democratice,

pur liberale,

moderațiune in libertate.

c'un cuvânt să fiı:

un om din partidul ce.tru, cum am ȃice la
noi.

Adeca bate șcaua, să priciapă — d. Brătianu.
Ia pildă d-le Brătienne, de la nenorocitul Cairoli.
Italia ne e in multe asemănată nouă. Italia a
avut pe Dante, noi pe Prodănescu, ea o papalitate
celebră, noi pe părintele Gr. Musceleanu, ea pe
Becaria noi pe Athanasiad. Ce mai vrei dar d-le
Brătienne ? In țări, cari se aseamăuă atât de mult,
nu mai merge nici cu vederile radicale, nici cu
reacția ruginită. Nu mai sunt agreeate. Daca d-ta
ți-ai schimba sistema, daca in locul unor domni
ca Conforti și Zanardelli, te-ai adresa la bărbați
politicı, cu altă greutate și altă pricepere, la
unū omū

luminat,

progresist,

liberal-moderat,

membru al centruluı, cum am ȃice la noi,

atunci póte, póte că n'ai fi constrins să-ți dai
demisia.

Iată dar o altă pildă luminosă; d. Canovas del
Castillo. Ce Robledo, Colantes, Ceballos ? — Nu !
Bugalal, Silvella și Yovellar, adeca liberali-mo-
derati, membrii ai centruluı cum am ȃice la noi.

De aceea ca să preintimpine sdruncinarea sa
din minister, d. Brătianu trebuie să fie mai înțe-
lept de cât Cairoli de la Roma, și să se pregă-
tescă a chieма la minister bărbați de stat libe-
rali-moderati ca don Francesco Silvela.

* *

Tóta parabola această alegorică, in care se ver-
beste mereu de Cairoli și de Canovas del Castillo,
de Sella, Robledo, Yovellar, și de patriile mân-

tuite sau mântuibile prin centrele respective, cari nu există în realitate, pe când în adevăr e vorba de d. Brătianu, Boerescu etc., totă parabola dicem, ne-au mișcat atât de mult și ne-au descoperit calitățile, pînă acum atât de ascunse în fundul inimii privighitorii respective de la „Pressa“, în cât dacă ne-a mai rămas o mîngăiere, și am comprimat începutul unei lacrimi, precum Sella ar comprima libertatea, e că ne-am adus aminte; cum că asemenea tiradelor din tragedie, lucrurile par foarte jalnice, dar nu sunt adevărate. Nomenclatura chiar de drăpă, stângă, centru are în alte țări cu totul alt înțeles. Centru în Germania de ex. înseamnă tocmai partidul cel mai reacționar; laudabil prin țaria convingerilor lui — dar reacționar.

Iar cât despre Italia și Spania — acolo nici nu există centre în sensul Presse. Nu e nici o deosebire bună-ură între d-nii Cairoli și Depretis, de cât că unul represintă fosta stângă a unei provincii, iar altul fosta stângă a altei provincii, din cele acum întrunite în o singură Italie. Deosebirea dintre acești domni, precum trebuie s'o fi știind Pressa, e destinația drumurilor de fer — din Italia se înțelege. Iar nuanțele din Spania sunt pentru publicul nostru tot atât de interesante ca și nuanțele de partid din Afganistan, și fiind noi oameni buni, nu voim a ocupa pînă și această branșă a istoriei contemporane, care poate fi atât de folositoare pe viitor organului, aliat cu noi; destul numai, că nici aicea nu e vorba de centru.

Singura țară, în care există două centre și a căror maimuțare, cam incoloră, vor fi precum prevedem, și superfetațiunile din viitoră adunare turcescă din Stambul, e Franța; cu deosebirea — mică neapărat că centrul din Franța e compus — nu din persoane, care se imprumută la alegorii și joci în mai multe fețe, ci din oameni, pe cari le poți întemeia și a căror vorbă e vorbă.

Isbutita alegorie a Presse și atât de bună. În cât ne e tîmă, că va și rămănea un model de alegorie și nimic mai mult. Ca toate capo-d'opererile promise a nu se preface nici o dată în realitate — de aceea ne și inspiră același sentiment de siguranță personală, pe care l'avem, când privim din colțul nostru o jalnică tragedie, jucată pe scenă.

Și în priveștiștea lumii aceștia oameni se poartă după temperamentul lor. Col melancolic plînge, cel vesel rîde — cel născut cu caracter statornic și predispoziții skepticose, fluieră.

Cum se fac la noi căsătoriile.

(Urmare și fine)

IX

Preste unu anu.

— Aristița mea are unu caracter deplorabilu.

— Costică alu meu e unu mojiću!

— Pentru fie-ce lucru sbinară ca uă tigróică.

— Pentru fie ce lucru imi dice cuvintele cele mai bruta.

FOIȚA GHIMPELUI

PRISONIERII CAUCASULUI

(URMARE)

Neobositul său tovarăș nu numai că l'incurajă prin cuvintele și esemplul său, dăr întrebunța câte uă dată chiar forța spre a l'ridica și a l'indruma cu el.

Ei găsiră în cale uă trecere grea și primejdiosă, pe care n'o puteau înlătura; să aștepte ziua era uă pierdere de timp nu reparabilă: se hotărîră să trecă acest obstacol cu expunerea de a cădea; dăr înainte de a hotărî pe stăpînul său, Ivan voi a o examina și a trece singur.

Pe când el se întorcea, Kascambo ședea pe marginea stîncei într'o stare de neliniște grea de descris.

Noptea era întunecată: el audia sub picioarele sale murmurul surd al unui rîuleț repede care curgea în vale; șgomotul petrelor care se deslipie din munte sub pașii tovarășului său, și care cădău în apă, l'facea să cunoscă nemărginita adâncime a prăpastiei pe care el se oprise.

În acest moment de spaimă care putea fi cel din urmă al vieții sale, amintirea mamei sale l'reveni în gând; ea l'bine-cuvîntase cu blîndețe

— Mă umilește în fie-ce și dîcându-mi că n'am fost de nasul ei.

— Imi scote ochi în fie-ce ceas sponandu-mi că m'a luat în cămașe.

— Se crede că ea e de familie mare și eu de tréptă mai de jos.

— Nu perde nici uă ocaziune d'a mă face să înțeleg că trăiesc numai din mila lui.

— Tată-său e un șar atan care m'a înșelat ca p'un prost.

— Ce strică eu dacă a fost prost și s'a lăsat a fi tras pe sfóră de tata.

— Și ea e uă cochetă de condițiune ordinară.

— Mi se pare că e mojiću speriatu.

— Educațiunea ce a dobândit prin școlă e numai uă spoială lipsită de seriozitate.

— Bogăția cu care se lăuda a fostu lacu de plóe.

— Și modestia ce m'i arăta la începutu era curată prefecătorie.

— Și cheltuețele ce făcea pînă mai deună-đi era uă cursă ca să m'i fure mințele.

— Seamănă măsi de susu și pînă jos.

— Seamănă neamului de la cap pîn la picioare.

— M'am păcălit și pace bună.

— Am nemerit rău.

— Afurisita de peștore m'a înșelat.

— Dobrița o să m'i tragă păcatu.

— Am făcut rău de m'am grăbit și nu am întreatu lumea.

— A făcut rău tata de s'a grăbit și n'a cercetat.

— Ge am aflat în urmă m'am speriat.

— Ce m'i a băgat în urechi pe urmă m'am îngrozit.

— E un neam plin de vițuri.

— E uă familie imposibilă.

— Mi-se pare c'o să-i puiu cruce.

— Imi bate ochiulu c'o s'o lasu.

X

Peste trei ani.

— În sfirșit iată-mă despărțit.

— În sfirșit iată-mă de capulu meu.

— Nu mai mă înșor.

— Nu mai mă mărit.

— Voiu trăi ađi cu una mîne cu alta.

— Voiu priimi curtea ori cui imi va plăcea.

— Voiu fugi de nadă ca să nu mai vedu loađe de copii.

— Nu mă voiu încerca cu nimeni ca să nu mai facu copii.

— Mi am plătit tributu către societate, iamă datu unulu.

— Mi-am făcut datoria către lume, iamă datu uă ființă omenescă.

— D'acum încolo trăiesc pentru mine și pentru veselie.

— D'acum încolo trăiesc pentru lux și pentru petrecerile desușiate.

XI

Începăți philanthropi, medici și statistici cu cercetările, nu mai sondați baltacele și locurile insalubre ca să descoperiți cauza mortalității între Români. Iat'o descrișă mai sus în câte-va cuvinte, e ne-seriositatea cu care se facu căsătoriile la noi, e ușurința cu care se desfacu; nu credeți? mergeți Lunca și Joia la tribunal.

la plecarea l' de la linie: această idee l' redede curajul.

Un ascuns presimțimint l' da speranța de a o mai vedea.

— Dumnezeu meu! strigă el, fă ca bine-cuvîntarea ei să nu fie ne folositoare.

Când isprăvi această scurtă dăr ferbinte rugăciune. Ivan se ivi.

Trecerea cunoscută nu era așa de grea cum ei o cređuseră în înainte.

După ce coborără căți-va stânceni între stânci, trebuia spre a avea costa practicabilă, să prelungească o punte de stîncă îngustă și înclinată, acoperită de o zăpadă alunecată, sub care muntele era tăiatu din vârf.

Ivan făcu cu secura sa scări în zăpadă cari înlesniră trecerea; și făcură semnul crucei.

— Aide ăse Kascambo, de voiu peri se nu m'i lipsescă curajul, singura bolă a putut să m'i l'ia. Voiu merge acum cât m'i va da putere Dumnezeu.

Ei esiră cu fericire din această trecere periculoasă, și l'și urmară calea.

Cărările începură a fi mai umblate și bătute, numai găsău zăpadă de cât în strimtorile situate la nord și în adânciturile în care ea se adunase.

Avură fericirea să nu întălnescă pe nimeni pînă la ziua, avînd vederea oamenilor cari se iviau din

Voiți remediul? modificați legea; puneți un termen cel u puțin de trei luni de zile între logotnă și căsătorie ca să aibă timpu pretendenții d'a se cunoșce, dați judecata divorțurilor unor tribunale speciale compuse ca și cele criminale din judecătoria jurati. Oameni vîrstnici și părinți de familie; desființați art. 307 din codicele penal care scutesce de pedepsă pre soțulu ce fuge din casă împreună cu avutul celui altu soțu, faceți mai anevoiosă acordarea părăsirii domiciliului conjugal, nu ca acum fără de șcirea soțului părăsit, pretindeți mărturii suficiente chiar în ziua cererii de divorț, desființați pentru divorțuri favorea de pauperitate, infligeți penalități bănesci și corporale pentru cei vinovați și mai cu seamă ciupiți ăstrea femeilor care plăcă de la bărbat așa de florile mărului, și veți vedea atunci dacă se mai facu despărțenile cu așa mare înlesnire și dacă adevărata cauză a împucării populațiunei este sporul morților sau împucinarea născuților.

N. D. P.

Aritmografu patratu

de I. G. Isvoranu

1	2	3	4	5	6	7	8
9	9	10	11	8	7	6	5
2	4	8	12	8	7	7	4
17	13	11	12	8	4	8	14
12	15	4	11	6	6	3	8
5	16	9	8	2	14	17	16
6	15	9	7	8	7	6	7
18	2	1	15	9	7	6	8

Rondulu I orisontalu e uă provincie austriacă; anteuulu verticalu, orașu principalu germanu; alu alu optulea orisontalu, uă localitate în Africa; alu optulea verticalu de josu în susu, cetate în Abisinia. Diagonla de la stînga spre drepta (de susu în josu), unu statu americanu; ascemenea diagonale de la stînga spre drepta (de josu în susu) unu statu europeanu. Rondulu II orisontalu începîndu cu numerile 9—6 inclusivu, ne dă unu bravu poporu anticu; însă verticalu, începîndu cu numerile 9—15 inclusivu, ne dă nisce flori. Rondurile alu VII orisontalu, începîndu cu 15—6 inclusivu, ne dă uă operă Italiană teatrală; însă verticalu de josu în susu, începîndu cu 6—6 inclusivu ne dă unu tîrgu în Botoșani. Rondulu alu III orisontalu, începîndu cu 8—7 inclusivu, ne dă unu bărbatu destinsu în cruciate; însă alu III verticalu, începîndu cu 8—9 inclusivu, ne dă unu zeu la anticu. Rondulu alu VI orisontalu cu 9—14 inclusivu, ne dă nume propriu din România, însă verticalu, de josu în susu, începîndu cu 14—7, ne dă unu orașu în Franca.

Rondurile de la mijlocu și anume: 12, 6, 8, 11 ne dă unu rogatu în Assia.

depărtare l' sili să se calce pe pămîntu ca să nu fie pricepuți.

La esirea din munți, în aceste provincii, nu se găsesc păduri; pămîntulu este absolutu golu, și în zadar aru căuta cineva unu singuru arbore, afară de pe țermurile rîurilor celoru mari, unde sunt încă foarte rari, cea ce din pîntulu de vedere alu producțiunei pămîntulu e ceva extraordinaru.

Ei urmăriră de câtu-va timpu cursulu Sonjei, pe care trebuiau să o trecă spre a se duce la Mosdoh, căutară uă strămtoare unde apa, mai puțin repede, putea a le oferi uă trecere mai puțin periculoasă, cându dăr zăriră unu călare care venea dreptu la ei.

Tera mai tóia descoperită, nu înfățișa nici arbori, nici crânguri pentru a se ascunde.

Ei se ghemuiră pe țermulu Sonjei aprópe de apă.

Călătorulu adunse la căți-va stânceni aprópe de culeșulu lor.

Planulu lor nu era de câtu să se apere de voru fi atacați.

Ivanu trase pîmnalulu și dete stăpînulu său pistolulu.

(Va urma)

Luptă de mörte între amicii de eri pentru a ajunge la acela-și seopü....